

KİTAP İNCELEMESİ

Oyunlarla Dil Öğretimi

Meltem Kutay İzgören

Zeynep ÇETİNKAYA¹

Bu çalışmada, Meltem Kutay İzgören'in yazdığı “Oyunlarla Dil Öğretimi” adlı kitap tanıtılmaktadır. Kitabın temel konusu, dilin oyunlar aracılığıyla öğretimi üzerinedir. Kitapta, dil öğretiminde ve dil becerilerinin geliştirilmesinde oyunun önemi vurgulanarak sınıfta oynanan oyunların “Farkına Varmadan Öğrenme” (Self Directed Learning) biçimini desteklediği belirtilmektedir. Bilindiği gibi oyun, bir deneyim kazanmadır. Dille ilgili olarak kullanılan oyunlar da dilsel gelişime, dilin çeşitli durumlarda ve biçimlerde kullanılmasına olanak sağlayan etkili bir deneyim kazandırma aracıdır. Oyunun, deneyim kazandırmanın yanı sıra öğrencinin ilgisini konuya çekme gibi önemli bir işlevi de vardır. Yazar, oyunun bu özelliğinden de yararlanarak kitabında, dikkatleri dağılan öğrencileri, öğrenmeye karşı güdüleyecek ve dil öğretiminde kullanılabilir 50 tane oyuna yer vermektedir. Oyunların adları sırasıyla şunlardır: Son Harf, Yazarak Kelime Türetme, Nerede Ne Yapalım? İsim- Şehir-Bitki, Kelime Anlatımı, Baş Harfleri Birleştir, Sessiz Sinema, Elim Sende, Bum, Son Hece, Adam Asmaca, Kim Bu Adam? Ben Kimim? Körebe, Heykel, Harfler, Meslekler, Kulaktan Kulağa, Bu Benim Kulağım, Mantıklı Sorulara Mantıksız Cevaplar, Bulmaca, Kelime Türetme, Tekerleme, Zıttını Söyle, Boşluk Doldurma, Cümle Tamamlama, Aşağı Yukarı, Hangi Harf Ne Yapmış? İsim-Fiil-Sıfat, Nazlı'nın Kedisi, Mimikler, Sesli-Sessiz, Atasözlerini Birleştirme, Çıkar Ağzındaki Baklayı, Evet-Hayır, Piramit, Serbest Çağrışım, Pazarlamacı, Saklambaç, Hikâye Tamamlama, Dakikada Kaç Kelime? Kim Kiminle? Hadi Anlat Bakalım, Bilgimatik, Şarkılar, Komşuna Mesaj Gönder, Hata Nerede? Zaman Makinesi ve Rüya Adası.

Kitapta, bu oyunların sınıf içinde kullanımı kolay, basit, eğlenceli ve kısa zamanlı olmalarına, öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanmalarına ve kendi görüşlerini anlatmalarına olanak sağlamalarına dikkat edilerek seçildiği belirtilmektedir. Bu özellikler de bütün oyunlara yansıtılmaktadır.

Kitapta, her oyunun düzeyi, türü ve kazandırılmak istenen beceri ayrı ayrı sunulmaktadır. Ele alınan oyunların düzeyi, “temel, orta ve yüksek” olmak üzere üç türde belirtilmektedir. Kitabın sonunda da her bir oyunun kullanım derecesi tablolastırılmaktadır. Oyunların türü, “sözel ve yazılı” olarak ikiye ayrılmaktadır. 29 tane sözlü, 20 tane yazılı, 1 tane de hem sözlü hem de yazılı etkinlikte kullanılabilir oyunlara yer verilmektedir. Bu oyunlar aracılığıyla öğrenciye kazandırılmak istenen beceriler de her oyun için şu şekilde gösterilmektedir: Dinleme, konuşma, yazma, anlama, kelime bilgisi, kelime dağarcığı, kelime öğrenimi, cümle kurma, kompozisyon

¹ Arş. Gör. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Çanakkale. E-posta: zeynepckaya@comu.edu.tr

oluşturma, atasözleri, telaffuz, dikte, harflerin öğrenilmesi, rakamlar, sıfatlar, fiiller, emir cümleleri, hedef dilde düşünme, adres tarif etme ve soru kalıplarını kullanma.

Oyunların nasıl uygulanacakları ayrıntılı bir biçimde anlatılmakta ve bunlarla ilgili örnekler sunulmaktadır. Yazar, hazırladığı oyunların tüm dillerin öğreniminde kullanılabilir nitelikte olduğunu belirtmektedir. 18 oyunda, Türkçe'de kullanılabilir örneklerin yanı sıra İngilizce, Almanca ve Fransızca'da da kullanılabilir örnekler yer verilmektedir: Son Harf, İsim- Şehir-Bitki, Baş Harfleri Birleştir, Sessiz Sinema, Bum, Son Hece, Adam Asmaca, Harfler, Meslekler, Tekerleme, Boşluk Doldurma, Cümle Tamamlama, Aşağı Yukarı, Hangi Harf Ne Yapmış? İsim-Fiil-Sıfat, Nazlı'nın Kedisi, Serbest Çağırışım ve Kim Kiminle?

Ayrıca, kitapta anlatılan 5 oyun, karikatürleştirilerek çizilmektedir. “Kelime Anlatımı, Heykel, Bu Benim Kulağım, Nazlı'nın Kedisi ve Pazarlamacı” oyunlarındaki bu görsel anlatım tarzı, anlatılan oyunların tarzıyla bir uyum sağlamaktadır.

Genel olarak kitabın dil gelişimini ve öğretimini eğlenceli bir biçimde destekleyen bir oyun kitabı olduğu söylenebilir. Oyunların düzeyleri, türleri, kazandırılmak istenen becerileri, nasıl uygulanacağı ve örnekleri anlatıldığı için öğretmenlere kullanım sırasında kolaylık sağlayacaktır. Verilen örnekler, öğretmenler tarafından üretilerek çeşitlendirilebilecek örneklerdir. Bu açıdan kitap, sınıf içi etkinliklerde kolayca ve etkili bir biçimde kullanılabilir türdendir.

Kaynak:

İzgören, Meltem Kutay (1999). *Oyunlarla Dil Öğretimi*. Academyplus Yayınları. Ankara.